

PRO-BIO podpoří ekozemědělce a zpracovatele v roce 2006

Na veletrhu Salima 2006

Účast na veletrzích nemusí být vyhrazena jen před stánky, ale také v nich. Na 25. jubilejním ročníku mezinárodního potravinářského veletrhu SALIMA 2006, který se uskuteční 7.–10. března 2006 v Brně na výstavišti, se můžete zúčastnit svými výrobky. Kontrakční veletrh je zaměřen na registrované odborníky a zástupce obchodních řetězců nejen z Čech, ale i zemí střední a východní Evropy. Svaz PRO-BIO připravuje pro své členy na veletrhu expozici na podporu odbytu produktů ekologického zemědělství. Za velmi výhodných podmínek PRO-BIO nabízí ekozemědělci a zpracovatelům možnost prezentace. Výhodné podmínky pro realizaci expozice bioproduktů (celková částka za expozici) vyjednal svaz PRO-BIO se Správou BVV a je platná pouze pro členy svazu PRO-BIO. Více informací o veletrhu naleznete na: www.bvv.cz/salima. **Kontaktní osoba: Ing. Vladimíra Červená, vladimira.cervena@pro-bio.cz, tel.: 583 216 609.**

Na veletrhu BIOSTYL 2006

Tento nový projekt se uskuteční poprvé ve dnech 17.–19. března 2006 v prostorách Výstaviště v Praze – Holešovicích. Jedná se o prodejní veletrh, kde Svaz PRO-BIO je jeho hlavním partnerem. Svaz na tomto veletrhu bude mít svůj malý informační stánek s propagačními materiály a literaturou. Producenti biopotravin budou osloveni přímo pořadatelem veletrhu firmou INCHEBA a členům svazu bude nabídnuta speciální cena za výstavní plochu. Svaz PRO-BIO vyjednal 30 % slevu na pronájem výstavní plochy (běžná cena 1.450 Kč/m², cena pro členy by se tedy měla pohybovat kolem 1.000 Kč/m²). Vybízíme všechny členy, aby možnosti této prezentace svých produktů a služeb určitě využili a pomohli tak realizovat myšlenku malého českého BioFachu v Praze. **Více informací včetně přihlášky na www.biostyl.cz**

POZVÁNKA NA ODBORNÉ SEMINÁŘE

Seminář **ZÁKLADY MARKETINGU V EKOLOGICKÉM ZEMĚDĚLSTVÍ** je určen pro ekozemědělce, zemědělce uvažující o přechodu na ekologické zemědělství a zpracovatele bioproduktů a výrobce biopotravin. Po absolvování semináře budete vědět, co to je marketing, jak připravit marketingovou strategii, jak vybrat vhodný trh pro vaše produkty, jak připravit marketingový plán a 30 tipů pro úspěšný marketing. Účastníci semináře obdrží zdarma brožuru „Základy marketingu v ekologickém zemědělství“. Vstup na seminář je zdarma. Oběd si účastníci hradí sami. Začátek vždy v 9.30, konec v 16 hodin.

Seminář vede Tomáš Václavík, agentura Green marketing, která poskytuje služby marketingového a ekonomického poradenství pro ekologické zemědělce a výrobce, distributory a prodejce biopotravin. Odborný seminář podpořilo Ministerstvo zemědělství České republiky. Přihlášky na: tom@greenmarketing.cz nebo RC.

Využijte ještě tyto termíny:

► **6.12. Praha**, ČZU, fakulta agrobiologie, Praha-Suchbát, kontakt: p. Květoňová, tel.: 604258219 ► **8.12. Karlovy Vary** – Dalovice, zemědělská škola, kontakt: p. Perlinger, tel.: 607103244 ► **25.11. Jihlava**, Krajský úřad Vysočina, Žižkova 57, budova B, místnost č. 315, kontakt: p. Bratřovský, tel.: 604449435 ► **14.12. Brno**, Kotlářská 53, 8.patro, kontakt: Hermanová ► **15.12. Staré Město u Otrokovic**, zemědělská škola, kontakt: p. Vaculíková, tel.: 572696323.

JAK VYPADÁ PTAČÍ CHŘIPKA

Tisková zpráva Soil Association

Před potvrzením nákazy ptačí chřipky v Turecku, vypracovala Soil Association (britská vedoucí instituce ekologického zemědělství a biopotravin) tiskovou zprávu s detailními praktickými radami pro své producenty drůbeže. Tato zpráva byla dána na vědomí všem členům Soil Association a volně dostupná na jejich webových stránkách. Zpráva zahrnuje také přesné zobrazení klinických symptomů ptačí chřipky umožňující velmi rychlou identifikaci nákazy.

Soil Association (dále jen SA) se oficiálně setkala s Defra (Britské Ministerstvo pro životní prostředí, výživu a venkov) k projednání možnosti prevence proti rozšíření nemoci, která by se mohla objevit i ve Velké Británii. Sdělili, že v případě výskytu ptačí chřipky ve Velké Británii by to pro jejich producenty znamenalo povinné zavedení uzavřeného chovu drůbeže.

Ředitel Soil Association Patrick Holden řekl: „Prevence proti šíření této nemoci drůbeže v UK a ochrana lidského zdraví musí být náš prvořadý zájem. Proto Soil Association učinila rychlé a odpovídající kroky, aby informovala všechny své členy, pokud se týká rizika nákazy a doporučení pro redukci drůbeže. Pro hospodářská zvířata, stejně jako pro lidi, je nejlepší obranou proti nemoci dobré zdraví a výživa. Vychování přirozeně zdravé a odolné populace hospodářských zvířat by mělo být naším dlouhodobým záměrem.“

Souhrn postojů Soil Association

Podpora priorit při odhadu rizika – drůbeží farmy jsou vystaveny největšímu riziku nákazy při kontaktu se stěhovavými ptáky z napadených oblastí. SA pracuje na zmapování a korelování oblastí všech chovatelů drůbeže, kterým nejvíce hrozí možné nakažení.

Podpora rovnoměrnosti ekologické ochrany – klíčem předmětu musí být minimalizování jakéhokoliv styku mezi divokými a domácími (hospodářskými) ptáky. Doporučení zahrnují použití sítí pokrývajících klíčové zdroje nákazy – jako je krmení a napájení, což může přitahovat divoké ptáky.

Návrh specifického třídění a vakcinace drůbeže – připouští se možnost nákazy ptačí chřipky v UK (Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku), potom by bylo zapotřebí infikovaný chov vytržít. Ovšem jako v případě nákazy slintavky a kulhavky, SA je naprosto proti jakémukoliv postupu hromadné porážky. Místo toho urguje vládu k použití vakcinace v okolí nenakažených chovů, dále provést jejich oplocení a tak nákazu potlačit.

Otázka potřeby nuceného uzavření chovů veškeré drůbeže – výzvy, které přicházejí z intenzivních chovů drůbeže, že všechna drůbež by měla být nyní uzavřena, jsou nepřiměřené a kontraproduktivní. Největším anti-imunitním prostředkem je stres. Permanentní uzavřené chovy vytvářejí ideální podmínky pro šíření jakýchkoliv nemocí (nejen ptačí chřipky), takže je požadováno užití antibiotik v krmivu, což již vede k negativním účinkům na lidské zdraví. SA vítá prohlášení předsedkyně veterinární komise, Debbie Reynolds, že „uzavření ptáků by bylo velmi vážným krokem a nemůže to být bráno na lehkou váhu.“

Andrew Gunther, člen SA a ekologický producent drůbeže uvedl: „Jako producent drůbeže podporuji všechna uměrná opatření k zabránění v rozšíření této nemoci. Avšak jakékoliv přesvědčování producentů o uzavření jejich ekologických a volných chovů by bylo kontraproduktivní a proti jejich uvědomění. Míjí ptáci jsou odolní k rozsahu nemocí,

jež postižují konvenční chovy, neboť jejich imunitní systém je posílen životem venku. Vnímám, že nový druh ptačí chřipky, bude požadovat speciální opatření v krátkém čase, ale to by nemělo přinést ztrátu principů správných chovů drůbeže, které mají ohromný přínos pro pohodu zvířat a zajišťují růst v požadavcích zákazníka a jeho důvěru v ekologickou produkci drůbeže.“

Vakcinace

Tento postoj je schválen Mezinárodní organizací pro výživu a zemědělství (FAO) a Světovou organizací pro zdraví zvířat. Drůbeží vakcína již existuje a jsou prokázány její pozitivní účinky v kontrole při nákaze ptačí chřipky v Hon Kongu v roce 2002.

Přirozené imunitní systémy

Ptačí chřipka (H5N1) je novým druhem a jeden z těch, se kterými se drůbež v UK dosud nesetkala, a tak imunitní systém drůbeže nezná protilátky. Proto SA akceptuje nevyhnutelnost cíleného třídění jakýchkoliv postižených chovů a jejich vakcinaci. Principy ekologických chovů drůbeže přirozeně udržují a podporují zdraví jako přirozenou odolnost proti infekcím. Držením ekologické drůbeže v malých počtech a hustotě s přístupem na čistou pastvu se přirozený imunitní systém ptáků posiluje a ekologičtí zemědělci obecně odmítají používání sporných antibiotik v ekologických chovech, zatímco v intenzivních konvenčních chovech se producenti spoléhají na umělé udržování chovu drůbeže nepřirozeným způsobem – obrovské počty kusů a omezené podmínky.

Potenciální dopady na ekologické producenty

Z podmínek ekologických chovů drůbeže vyplývá, že drůbež musí mít neustálý, jednoduchý a každodenní přístup na venkovní pastvu. Veškerá ekologická drůbež je proto chována ve volných chovech, kde vznikají otázky týkající se jednotlivých opatření zavádějících se v důsledku prevence a kontroly možného výskytu a rozšíření ptačí chřipky. Jakékoliv nařízení týkající se uzavření drůbeže, by mohlo mít velký dopad na ekologické a volné chovy a jejich producenty v UK: volně je chováno 37 % kuřat v UK a 2–3 % „stolní“ drůbeže (včetně všech ekologických chovů).

Jestliže by ekologicky chovaná drůbež byla zavřena na jakoukoliv dlouhou dobu, jejich vejce a maso by nemohlo být prodáváno jako „bio“, podle standardů SA. Toto je prohlášení, které je diskutováno s Defra, stejně jako další rozvíjející se strategie týkající se izolace drůbeže před ohrožením nemoci, aniž by musela být uzavřena.

Pokračování na vedlejší straně

JAK VYPADÁ PTAČÍ CHŘIPKA

Dokončení z vedl. strany

Ptačí chřipka – rady ekologickým producentům drůbeže

Zpráva zahrnuje rady ekologickým producentům drůbeže ohledně ptačí chřipky, včetně kroků pro odhad rizika a klíčové symptomy (včetně fotografií znázorňujících infikované ptáky). Ptačí chřipka je nemoc podléhající nutnosti oznámení v případě podezření jejího možného výskytu na farmě místnímu správci státní veterinární služby. Také soukromý veterinář je povinen ohlásit toto podezření.

Ačkoliv nebezpečí přenosu nákazy do UK je nízké, ekologičtí farmáři by měli brát tato opatření velmi vážně, neboť venku je jejich drůbež potencionálně vysoce náchylná k infekci. Nákaza je také specificky významná, protože lidé mohou tuto nemoc dostat při kontaktu s žijícími, nemocnými ptáky. Světová zdravotnická organizace (WHO) však uvádí, že drůbeží produkty nejsou pravděpodobně zdrojem infekce.

Redukce možností nákazy

Podstoupením několika menších změn ve vaší současné farmářské praxi, můžete významně redukovat ohrožení ptačí chřipky. Jako ekologičtí producenti drůbeže jste již předem varováni před nutností extrémní bdělosti nad potencionálním ohrožením a problémy vaší drůbeže, tato přídatná opatření by se neměla zvýšit v rámci rozšíření se již existujícího dohledu a kontroly v praxi. Jsou dvě klíčové oblasti pro okamžitou reakci:

Konstantní přehodnocení možnosti ohrožení nákazou podle následující rady Defra: SA významně doporučuje, že s návazností na následující rady, které berou zřetel na možnost ohrožení lidského zdraví, můžete sdělit odhad možnosti nákazy vašeho hejna. Základní prostředky ekologické ochrany by měly zahrnovat desinfekční nádobu pro očištění obuvi návštěvníků farmy a zajištění potenciální kontaminace výkaly (například, že nebudou vozeny auty).

Příprava plánu pro mimořádné případy vzrůstajícího skutečného ohrožení nákazou:

V případě vzrůstajícího rizika nebo skutečného nakažení ptačí chřipkou v UK, budou státní orgány požadovat, aby všichni ptáci, včetně omezení v rámci zóny do tří kilometrů od místa nakažení, byli izolováni. Tato izolace se bude současně postupně zavádět, co se týče uzavření ptáků.

Nicméně adekvátní související plány jsou na místě, zastřešování ptáků včetně krátkého časového období by mohlo mít značné následky v oblasti welfare zvířat. Farmáři musí být na toto připraveni.

SA současně diskutuje s Defra o této „izolaci“ ptáků, zda-li by nestačilo izolování volných chovů pomocí pokrývání ploch sítěmi, které by zabránily kontaktu divokých ptáků s hospodářskými druhy. Potřeba úplné izolace by měla vzrůstat pouze v případě výskytu vysoce patogenní ptačí chřipky.

Zdroje infekce

Jestliže podstoupíte riziko nakažení ptačí chřipkou, měli by jste věnovat pozornost následujícím potenciálním zdrojům infekce:

❑ Vodní toky, jezera, řeky a rybníky či tůň jsou v současnosti významnou potenciální oblastí nákazy, virus je znám přežívat v vodní drůbeže projevující se klinickými symptomy. Virus může také přežívat relativně dobře ve vodě v porovnání s výkaly. Velká hustota populací divokých ptáků samozřejmě nese obrovské riziko. Je důležitý odhad, kde se můžete vy-

hnout kontaktu mezi drůbeží a divokými ptáky v dané oblasti.

❑ Návštěvníci – lidé i čtyřnohé druhy – by měli být monitorováni a udržovat s drůbeží minimální kontakt, jakkoliv je to možné.

❑ Pokusit se omezit vzájemný přístup hospodářské drůbeže, vodní drůbeže a prasat. Dávat pozor na přímý i nepřímý kontakt. Pamatovat na to, že prasata mohou být hostitelem ptačí chřipky a urychlit její šíření, přičemž ve skutečnosti jí nejsou sami ovlivněni.

❑ Sledování změn na populaci divokých ptáků, zvláště bažantů. Jestliže se vyskytnou jejich neobvyklá úmrtnost, je nutné kontaktovat veterinárního lékaře, co nejdříve. Ačkoliv riziko zavlečení stěhovavými ptáky je velmi nízké, výskyt hospodářských zvířat v blízkosti populací divoké vodní drůbeže je v největším nebezpečí možnosti nákazy. Od října Defra pravidelně sleduje stěhovavou i sídlící divokou vodní drůbež. Ornitologové mají vytyčeno pod neustálým dohledem pět nebo šest hlavních oblastí. Defra bude také vyšetřovat úhyny divokých ptáků a uvítá veškeré informace případného výskytu.

Veterináři a Defra mohou poskytnout další rady a asistenci a provést odhad možného rizika, co se týče lidského zdraví. Pomoci může také místní ornitologický spolek nebo spolek na ochranu ptáků.

SA bude krátce poskytovat více informací o vzdušných cestách stěhovavých ptáků.

Symptomy

SA věří, že nebezpečí nákazy ptačí chřipky v UK je v současnosti nízké a doufá, že producenti nepřijdou do styku s infikovanými ptáky, je však významné být si vědom a znát případné symptomy nemoci. Ptáci mohou vykazovat širokou skupinu symptomů, v případě, že jsou infikováni ptačí chřipkou. Často také mohou však uhynout, aniž by příznaky nemoci byly znatelné. Všeobecně platí, že náhlý úhyn s vysokou úmrtností, navenek s neprojevenými příznaky, by měl vzbudit pozornost u všech producentů. Jestliže máte jakékoliv podezření na neobvyklou drůbeží nemoc, měli by jste kontaktovat vašeho veterináře tak, aby mohlo být zahájeno laboratorní vyšetření, co nejdříve.

Ostatní symptomy ptačí chřipky:

- ❑ Snížení spotřeby krmiv
- ❑ Přestávka ve snášce vajec, poslední snesené vejce při počátku nákazy je většinou bez skořápky
- ❑ Otok (nádor) na hlavě, krku a kolem očí
- ❑ Cyanóza hřebínku a laloků (modré zabarvení plynoucí z nepravděpodobné cirkulace krve)
- ❑ Plazmové nebo krvavé puchýřky na povrchu hřebínku s tečkovanými krevními podlitinami
- ❑ Skleslost a nechů k jídlu

❑ Průjem, který začíná jako vodnatý světle zelený a pokračuje do téměř úplně bílého zbarvení

❑ Značná deprese

❑ Rozcuchané peří

❑ Nadměrná žízeň

❑ Rozptýlené krevní podlitiny na končetinách mezi béráky a koleno

Smrt by měla nastat do 24 hodin od prvních příznaků nemoci, většinou však do 48 hodin nebo může mít zpoždění do jednoho týdne. Některé z mála infikovaných slepic se mohou znovu uzdravit.

U brojlerů, jsou příznaky nemoci často méně zřejmé. Prudká deprese, nechů k jídlu a značný nárůst v úhynu jsou obvykle prvními projevy abnormality. Mohou být také patrné otoky na hlavě, krku a neurologické příznaky, jako jsou strnutí šije a ataxie.

Průběh nemoci u krůt je podobný avšak trvá o dva až tři dny déle a příležitostně je doprovázen zduřelými dutinami. U domácích kačen a hus jsou příznaky deprese, nechů k jídlu a průjem podobné jako u ostatních avšak často se zduřelými dutinami. Mladší ptáci mohou být vystaveni neurologickým symptomům.

PTAČÍ CHŘIPKA A EU

Komisař pro ochranu zdraví spotřebitele **Markos Kyprianou** reagoval na poslední situaci týkající se výskytu nových případů nakažené drůbeže v Chorvatsku, v Rusku, importovaného papouška v UK, nízkou patogenického druhu ve Švédsku a potvrdil zákaz Komise importovat veškerou drůbež, pernatou zvěř a opeřence z Chorvatska, což má být formálně zavedeno v EU (SCoFAH). Ve světle události v UK, většina Ministrů přijala návrh Komise, že by měl platit dočasný zákaz v importu odchycených ptáků pro komerční účely do EU. Účel těchto návrhů byl předmětem setkání SCoFAH. Kyprianou také kladl důraz, že případ v UK zahrnoval karanténní systém a proto UK i nadále zůstává osvobozena od této nemoci. Někteří delegáti (Francie, Itálie, Maďarsko) se chopili příležitosti poukázat, jak současné mediální působení zapříčinilo pokles v obchodních cenách a odbytu a navrhuje, aby EU dělala více na adresu těchto ekonomických důsledků. V první odpovědi Komise podtrhla, že současná situace je otázkou zdraví zvířat, která nesouvisí s bezpečností potravin a současně obchodní problémy by neměly znamenat více než krátkodobý fenomén. **Fischer Boel** uvedla, že návraty nákladů z exportu jsou hlavním nástrojem pro podporu obchodu a toto Komise monitoruje velmi pozorně. Nicméně, potvrdila, že existují možnosti dotované finanční podporou EU v rámci události spojené s šířením ptačí chřipky – v oblastech, kde je požadována porážka. Otázka, zda vejce z volných chovů nebo bioprodukce budou bez dlouhodobějšího označení z důvodu opatření týkající se výskytu ptačí chřipky nebyly diskutovány.

Předsednictví shrnulo debatu se zaměřením pozornosti na nová finální pravidla pro kontrolu ptačí chřipky při příležitosti prosincového zasedání Rady, jakmile vyjádří Evropský parlament svůj názor. Tento záměr byl však předsednictvím uveden již dlouho před rozšířením nákazy v Turecku a Rumunsku.

Více informací:

Následující webové stránky poskytují užitečné rady a informace o ptačí chřipce, co se týče zdraví drůbeže a lidského zdraví (v angličtině): www.soilassociation.org – www.soilassociation.org/birdflu – www.defra.gov.uk

Přeložila
Ing. Vladimíra ČERVENÁ, PRO-BIO